

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Кафедра педагогіки вищої школи**

Методичні вказівки
з практичної підготовки

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки

**ВИРОБНИЧА АСИСТЕНТСЬКА
ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНА
ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА**

Слов'янськ – 2020

УДК [001.89:378](072)

М 54

Рецензенти:

Гаврілова Л.Г. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і практики початкової освіти факультету початкової, технологічної та професійної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Саяпіна С.А. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки вищої школи, декан факультету гуманітарної та економічної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

М 54 Методичні вказівки до виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад.: О. Г. Коркішко, А. В. Коркішко, О. М. Сипченко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 57 с.

Методичні вказівки укладено відповідно до освітньої програми «Педагогіка вищої школи» та навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки. Представлено інформацію щодо організації і проведення виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Висвітлено основні вимоги щодо змісту освітньої діяльності, підготовки, виконання, оформлення звітної документації, критерії та методи оцінювання програмних результатів практичної підготовки зазначеного профілю відповідно до сучасних тенденцій освітнього процесу у закладі вищої освіти. У додатках відображено вимоги до оформлення індивідуального плану роботи здобувача та щоденника, зразки оформлення конспекту лекції і практичного заняття, плану організаційно-виховної роботи куратора, інших елементів виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки.

Друкується за рішенням Вченої ради
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»
(протокол № 1 від 28.08.2020 р.)

© Авторський колектив, 2020

© ДДПУ, 2020

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Опис виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки.....	4
Мета та завдання виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки.....	4
Зміст виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки.....	8
Організація та проведення виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки.....	11
Структура виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки.....	12
Звіт про проходження виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки.....	16
Критерії та методи оцінювання програмних результатів практичної підготовки.....	17
Політика виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки.....	20
Інформаційно-методичне забезпечення.....	21
Основні терміни.....	23
Додатки.....	25
Список використаних джерел.....	56

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Виробнича асистентська та науково-дослідна практична підготовка (далі Практика) здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» базується на основних концептуальних засадах положення про контрольні заходи Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет», що регулює організаційні процедури та порядок виявлення якості засвоєння навчального матеріалу, рівня відповідності отриманих знань, умінь і навичок здобутій спеціальності у межах освітнього процесу ДВНЗ «ДДПУ».

Виробнича практика – це форма практичної підготовки, що проводиться у виробничих умовах на базах практики (в закладах освіти, організаціях, установах) з метою закріплення та поглиблення знань, здобутих здобувачами під час вивчення певного циклу навчальних дисциплін, формування практичних умінь за освітньою програмою, а також передбачає напрацювання фактичного матеріалу для виконання навчально-дослідних завдань.

Практична підготовка є обов'язковим компонентом освітньої (освітньо-професійної) програми «Педагогіка вищої школи» для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти та має на меті набуття системи компетентностей майбутніми фахівцями, здатних здійснювати науково-дослідницьку діяльність, організовувати викладання дисциплін відповідно до завдань і принципів сучасної вищої освіти, вимог нормативного, наукового та навчально-методичного забезпечення.

Практична підготовка є невіддільною складовою освітнього процесу, логічним продовженням навчальних курсів, що розглядають питання теорії і практики вищої професійної освіти в Україні, дистанційної освіти у ЗВО, моделювання освітньої підготовки та професійної діяльності фахівця, педагогіки вищої школи, професійного іміджу педагога, методології і методики педагогічних досліджень тощо.

У методичних вказівках розглядаються загальні положення проведення виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки, питання організації і змісту, тематичний план проходження та вибір бази практики, критерії та методи оцінювання програмних результатів тощо.

Методичні вказівки логічно структуровані, що допоможе керівникам (методистам) з практичної підготовки чітко планувати та регламентувати діяльність здобувачів і окреслити її головні результати; сприятиме плановому, поетапному набуттю здобувачами практичних професійних навичок і застосуванню набутих теоретичних знань у навчально-методичній, позааудиторній виховній, психолого-діагностичній та науково-дослідній діяльності.

Вид практичної підготовки, її тривалість і терміни проведення визначаються навчальним планом, а зміст, послідовність – програмою, яка розробляється кафедрою педагогіки вищої школи згідно освітньої (освітньо-професійної) програми «Педагогіка вищої школи» та навчального плану.

За результатами проходження практичної підготовки здобувач має розширити свої професійні знання в галузі педагогіки та психології вищої школи, вміти застосовувати отримані знання в своїй професійно-педагогічній діяльності, поглибити розуміння особливостей викладання дисципліни у ЗВО.

ОПИС

виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

№ з/п	Види практичної підготовки	Характеристика практичної підготовки	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	виробнича асистентська та науково-дослідна практична підготовка	Кількість кредитів, тижнів, годин	
		9/6/270	9/6/270
		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Вид контролю:	
		диф. залік у формі звіту	

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

Виробнича асистентська та науково-дослідна практична підготовка здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки є невід’ємною частиною підготовки за ОР «магістр» і проводиться на науково-методичній і навчальній базі ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (м. Слов’янськ), Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (м. Краматорськ), Комунального закладу «Покровський педагогічний коледж» (м. Покровськ), Комунального закладу «Бахмутський педагогічний коледж» (м. Бахмут), Слов’янського багатoproфільного регіонального центру професійної освіти імені П. Ф. Кривоноса (м. Слов’янськ).

Обсяг і порядок проходження виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки визначається розділом «Практика» навчального плану спеціальності, а зміст і технологія організації і проведення – робочою навчальною програмою.

Мета виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки полягає у формуванні: готовності здобувачів до викладацької діяльності; системи компетентностей майбутніх фахівців, здатних здійснювати науково-дослідницьку діяльність, організовувати викладання дисциплін відповідно до завдань і принципів сучасної вищої освіти, вимог нормативного, наукового та навчально-методичного забезпечення; умінь використовувати різноманітні форми організації освітньої діяльності здобувачів, діагностики, контролю та оцінки ефективності їхніх

навчальних досягнень, узагальнювати, систематизувати та поглиблювати педагогічні знання, уміння та навички виховної роботи зі здобувачами закладу вищої освіти, виконувати основні функції куратора академічної групи, застосовувати сучасні технології організації та проведення позааудиторних заходів відповідно до плану куратора академічної групи.

Завдання виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки:

- закріплення, розширення та поглиблення теоретичних знань, отриманих під час навчання в магістратурі;
- формування вмінь щодо планування та організації навчально-методичної роботи викладача (у межах окремого заняття, теми, курсу);
- набуття вміння проводити лекційні, семінарські та практичні заняття з використанням сучасних методів і технологій освітньої діяльності;
- закріплення, поглиблення та узагальнення психолого-педагогічних, методичних знань у процесі їх використання для вирішення конкретних освітніх завдань;
- розвиток професійних умінь і навичок;
- вироблення дослідницького підходу до викладацької діяльності;
- ознайомлення з інтерактивними формами та методами викладання дисциплін фахового напрямку, вивчення передового педагогічного досвіду викладачів закладу вищої освіти;
- формування досвіду самостійного та творчого аналізу й оцінки педагогічних явищ і ситуацій у практиці роботи закладу вищої освіти;
- формування власної педагогічної позиції щодо процесу виховання студентської молоді;
- набуття вмінь теоретичного проектування та практичного конструювання освітнього процесу, спрямованого на розвиток особистості здобувачів;
- поглиблення та розширення теоретичних знань із психолого-педагогічних дисциплін та застосування їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час практичної підготовки;
- набуття психолого-педагогічних умінь викладання, організації основних форм навчання у вищій школі;
- формування готовності до здійснення соціально-виховної роботи зі здобувачами та студентськими групами;
- виховання морально-етичних якостей викладача, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті.

Передумовами вивчення – є набуті раніше компетентності та результати навчання з ОК: Педагогіка вищої школи, Моделювання освітньої підготовки і професійної діяльності фахівця, Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні, Практикум з педагогіки вищої школи, Методологія і методика педагогічних досліджень, Тренінгова діяльність у ЗВО тощо.

У результаті виконання вимог освітньої (освітньо-професійної) програми «Педагогіка вищої школи» здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти під час виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки мають набути загальних (ЗК) і фахових (ФК) компетентностей та програмних результатів навчання (ПРН), насамперед тих, що рекомендовані в проєкті Стандарту спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки від 2019 р., а саме:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність застосовувати softskills-навички в практичних ситуаціях.

ФК 2. Уміння розпізнавати та враховувати різноманітність осіб, здійснювати індивідуальний супровід в освітньому процесі.

ФК 3. Обізнаність з різними контекстами, у яких може відбуватися навчання.

ФК 4. Обізнаність з різними рівнями суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу.

ФК 6. Здатність до консультування з питань освітньої теорії і практики.

ФК 8. Здатність до забезпечення позитивної динаміки навчальних досягнень суб'єктів освітньої діяльності.

ФК 9. Уміння розробляти та застосовувати освітню програму і навчально-методичні матеріали відповідно до конкретного освітнього контексту.

ФК 10. Здатність проєктувати та реалізовувати навчання осіб з особливими освітніми потребами

ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 2. Уміти організовувати та проводити науково-педагогічне дослідження.

ПРН 3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати висновки.

ПРН 5. Розробляти просвітницькі матеріали та програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН 8. Вирішувати проблеми етики партнерської суб'єкт-суб'єктної взаємодії, етики спілкування з опертям на загальнолюдські цінності та норми закону.

ПРН 10. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Компетентності, які формуються під час виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки з посиланням на шифр відповідно до освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи»:

Загальні компетентності:

Здатність застосовувати теоретичні знання у практичній освітній діяльності ЗВО, бути готовим проявляти ініціативу, приймати доцільні та відповідальні рішення в проблемних ситуаціях; діяти в нестандартних ситуаціях і нести соціальну, етичну відповідальність за прийняті рішення (за ЗК1 ОПП);

Здатність створювати, передавати й упроваджувати результати дослідження в практику, розуміти суть, способи організації наукового дослідження, його значення в підвищенні якості й ефективності вищої освіти, (за ЗК2 ОПП);

Уміння виявляти проблемні аспекти в галузі вищої освіти, здійснювати пошук кращі вітчизняних і зарубіжних практик у сфері професійної діяльності для їх розв'язання та впровадження в освітній процес ЗВО (за ЗК6 ОПП);

Обізнаність щодо стилю міжособистісної взаємодії, готовність до особистісно орієнтованого спілкування, ефективної комунікації (за ЗК7 ОПП);

Уміння розв'язувати складні проблеми в професійній діяльності, ефективно працювати в команді, створювати доброзичливу атмосферу та дружні взаємовідносини в педагогічному та студентському колективі, приймати рішення, критично мислити (за ЗК9 ОПП).

Фахові компетентності:

Здатність учитися та вчити навігації в освітньому середовищі закладу вищої освіти, шукати шляхи створення системи впливу на процес розвитку майбутнього викладача вищої школи, формувати компетентності «уміння вчитися впродовж життя» (за ФК3 ОПП);

Здатність до вивчення потенційних можливостей та специфічних потреб суб'єктів освітнього процесу, розроблення та реалізації індивідуальних програм педагогічного супроводу у вищій школі, здійснювати методичний супровід освітньої діяльності у вищій школі (за ФК2 ОПП);

Обізнаність із різними рівнями суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу, сформованість навичок міжособистісної взаємодії, що дозволить вирішувати проблеми етики партнерської суб'єкт-суб'єктної взаємодії, етики спілкування з опертям на загальнолюдські цінності та норми закону (за ФК4 ОПП);

Здатність до супроводу здобувача в освітньому процесі ЗВО та надання консультаційної допомоги щодо освітньої діяльності та особистісного розвитку (за ФК6 ОПП);

Здатність організувати освітній процес у ЗВО з використанням сучасних технологій, методів, прийомів і засобів, що сприятиме позитивній динаміці навчальних досягнень здобувачів; оцінювати результати навчання та особистісні досягнення здобувачів вищої освіти (за ФК8 ОПП);

Уміння аналізувати та застосовувати освітню програму та навчально-методичні матеріали в освітній процес ЗВО (за ФК9 ОПП);

Здатність створювати комфортне освітнє середовище, яке б сприяло особистісному та професійному розвитку здобувачів з особливими освітніми потребами в ЗВО, нести відповідальність за збереження їх психологічного здоров'я (за ФК10 ОПП).

Програмні результати навчання з посиланням на шифр відповідно до освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи»:

Уміти здійснювати пошук, використовувати форми, методи та засоби навчання, нові педагогічні й інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі ЗВО (за ПРН1 ОПП);

Уміти організувати та проводити науково-педагогічне дослідження, розуміти його значення в підвищенні якості й ефективності освіти, усвідомлювати важливість впровадження наукових розробок в освітній процес ЗВО (за ПРН2 ОПП);

Аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень у сфері вищої освіти з використанням сучасних методів науки, інформаційних та інноваційних технологій (за ПРН3 ОПП);

Створювати науково-методичне забезпечення освітнього процесу, самостійно розробляти навчальні й робочі програми з дисципліни, конспекти лекційних і практичних занять, завдання самостійної роботи здобувачів; просвітницькі програми популяризації освіти, науки та культури (за ПРН5 ОПП);

Застосовувати психолого-педагогічні знання в процесі професійного спілкування; володіти основними елементами педагогічної техніки та мовленнєвою культурою, риторичною та ораторською майстерністю (за ПРН8 ОПП);

Здійснювати аналітичний пошук провідних наукових підходів у вищій педагогічній освіті та використовувати в освітній та професійній діяльності (за ПРН10 ОПП).

ЗМІСТ

виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

Виробнича асистентська та науково-дослідна практична підготовка є складовою частиною освітнього процесу закладу вищої освіти. Вона забезпечує поєднання теоретичної підготовки майбутніх викладачів з їх практичною діяльністю, сприяє формуванню творчого

ставлення до викладацької праці, визначає ступінь професійної здатності, озброює досвідом майбутньої професійної діяльності.

Реалізація функцій посади викладача вимагає від магістра теоретичних знань, практичних умінь і навичок щодо:

- предмета діяльності – відповідного обов’язкового чи вибіркового компоненту підготовки фахівця;
- продукту діяльності – опрацювання інформації у межах обраного освітнього компоненту за окремими темами згідно з робочою навчальною програмою у вигляді опорних конспектів лекційних і практичних занять;
- процедури діяльності – способу передачі інформації здобувачам через проведення лекційних, семінарських, практичних занять згідно з графіком навчального процесу відповідно до робочої навчальної програми.

Базами практичної підготовки виступають: заклади професійно-технічної та професійної освіти; заклади вищої освіти; навчально-виробничі та наукові підрозділи інших закладів, організації, установи, які мають необхідне обладнання та відповідне кадрове забезпечення. Направлення здобувачів на практику здійснюється відповідно до договорів, укладених університетом з установою, і оформлюється наказом по університету. На час проходження практичної підготовки здобувач має двох керівників: від закладу вищої освіти, що призначається наказом по університету, та від організації, який призначається її керівником.

За час проходження практичної підготовки здобувачі мають оволодіти основами викладацької діяльності з майбутньої спеціальності. У своїй діяльності здобувачі керується програмою виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки та порадами керівника.

Зміст навчальної роботи магістра під час виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки складається з таких видів діяльності:

Перелік основних видів навчальної роботи:

- проведення лекційних, семінарських, практичних занять за розкладом занять керівника з практичної підготовки;
- проведення консультацій з навчального предмету;
- перевірка завдань самостійної роботи;
- відвідування занять провідних викладачів кафедри та своїх однокурсників з подальшим їх аналізом.

Перелік основних видів методичної роботи:

- ознайомлення з робочим навчальним планом і робочими навчальними програмами дисциплін освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи»;
- розробка конспектів лекцій, підготовка навчально-методичних матеріалів до практичних, семінарських занять і самостійної роботи здобувачів;

– складання завдань для проведення поточного та підсумкового контролю;

– вивчення, розробка і впровадження передового досвіду організації освітнього процесу, інноваційних форм, методів і технологій навчання.

Перелік основних видів організаційної роботи:

– ознайомлення із нормативно-правовою базою та принципами діяльності кафедри й окремо викладача в системі вищої освіти;

– ознайомлення з правилами оформлення навчально-методичної та організаційної документації кафедри;

– ознайомлення з планом організаційно-виховної роботи факультету, випускової кафедри, куратора академічної групи;

– участь у виховній роботі в студентському колективі, виконання доручень куратора академічної групи;

– підготовка та проведення позааудиторного заходу (кураторська година, бесіда, диспут тощо);

– участь у профорієнтаційній роботі;

– участь у роботі студентського наукового гуртка (проблемної групи);

– участь у роботі засідань кафедри.

Перелік основних видів психолого-діагностичної роботи:

– ознайомлення зі студентською академічною групою, як об'єктом психолого-педагогічного вивчення, з особливостями її функціонування, психологічними аспектами керівництва тощо;

– психологічний аналіз спільної діяльності, групових процесів, соціально-психологічних явищ;

– підбір психодіагностичних методів і методик, спрямованих на психолого-педагогічне вивчення групи;

– проведення психолого-педагогічного дослідження студентської академічної групи;

– обробка та інтерпретація отриманих даних, узагальнення результатів дослідження.

– визначення шляхів подальшого розвитку групи, методів корекції (в разі необхідності), формулювання рекомендацій щодо оптимізації групових процесів;

– складання психолого-педагогічної характеристики студентської академічної групи.

Перелік основних видів науково-дослідної роботи:

– ознайомлення з планом наукової роботи кафедри;

– проведення дослідження за обраною науковою темою;

– підготовка доповіді на науково-практичну конференцію чи наукової статті з проблеми, що досліджується;

– участь у наукових семінарах, конференціях кафедри, факультету.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

Загальне керівництво виробничою асистентською та науково-дослідною практичною підготовкою здійснює завідувач випускової кафедри. Він планує розподіл годин між викладачами-керівниками щодо керівництва виробничою практикою, а також здійснює контроль за проходженням практичної підготовки.

Безпосереднє керівництво виробничою асистентською та науково-дослідною практичною підготовкою кожного здобувача виконує викладач-керівник (який має стаж роботи за профілем підготовки фахівців не менше 3-х років), якого призначає завідувач кафедри відповідно до педагогічного навантаження. При призначенні викладача-керівника враховуються його наукові інтереси та спеціалізація практиканта.

Перед початком практичної підготовки керівники від випускової кафедри проводять установчу конференцію, на якій здобувачам роз'яснюють мету, завдання, зміст, форми організації, порядок проходження практичної підготовки та вимоги до звіту. Після закінчення практичної підготовки проводиться звітна конференція з аналізом її підсумків.

Керівники практичної підготовки від випускової кафедри в контексті виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки виконують наступні види робіт:

- розробляють робочу програму виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти та методичні вказівки щодо її проведення;

- розробляють та затверджують перелік індивідуальних дослідницьких завдань з методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

- проводять установчу та підсумкову конференції, заслуховують звіти здобувачів про проведену роботу, розробляють заходи щодо удосконалення проведення практичної підготовки здобувачами.

Керівники-методисти виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки зобов'язані:

- розподілити разом із завідувачем випускової кафедри здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти на місця проходження практичної підготовки;

- планувати роботу здобувачів;

- бути присутніми під час проведення лекційних і практичних занять, виховних заходів здобувачами, приймати участь у їх обговоренні;

- надавати консультації практикантам щодо виконання індивідуальних дослідницьких завдань, робочої програми практичної підготовки й оформлення звітної документації;

– контролювати виконання здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти правил внутрішнього трудового розпорядку, облік відвідування практичної підготовки;

– повідомляти здобувачів про систему звітності з практичної підготовки;

– підвести підсумки виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки, оцінити роботу кожного здобувача, скласти рецензії за результатами проведеної ним роботи та надати їх завідувачу випускової кафедри.

Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти при проходженні виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки зобов'язані:

– до початку практичної підготовки одержати від керівника практики консультації щодо її проходження й оформлення всіх необхідних документів;

– у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки;

– розробити та затвердити індивідуальний план проходження практичної підготовки, вести щоденник для відображення змісту роботи з практичної підготовки, своєчасно оформити всі документи та скласти звіт;

– проходити практичну підготовку за строками, визначеними в наказі по Університету;

– суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії;

– дотримуватись правил внутрішнього розпорядку університету, виконувати розпорядження ректора, декана, завідувача кафедри, їх заступників і керівника з практичної підготовки;

– після закінчення практичної підготовки, у тижневий термін, подати керівнику від кафедри пакет звітної документації.

Структура виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

№ з/п	Етапи роботи	Види діяльності	Кількість годин
1	Організаційний етап	Організаційно-ознайомча діяльність	16
2	Підготовчий етап	Підготовча психолого-педагогічна діяльність	94
3	Основний етап	Викладацька діяльність	38
		Позааудиторна діяльність	20
		Психолого-діагностична діяльність	32
		Науково-дослідна діяльність	40
4	Заключний етап	Підсумково-методична діяльність	30
Усього годин			270

**Структура
виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки**

№ з/п	Види роботи і завдання практичної підготовки	К-ть год.
Організаційний етап		
1	Участь в установчій конференції з виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки: – ознайомлення з особливостями освітнього процесу в педагогічному ЗВО, зокрема у ДВНЗ «ДДПУ»; – ознайомлення зі змістом та завданнями практичної підготовки; – закріплення здобувачів за керівниками з практичної підготовки; – отримання здобувачами методичних рекомендацій та індивідуальних завдань.	2
2	Ознайомлення з методичною документацією та основними напрямками навчально-методичної, наукової і виховної діяльності випускової кафедри. Ознайомлення зі змістом навчальних планів і робочих навчальних програм дисциплін, за якими буде проходити виробнича практична підготовка. Ознайомлення з планом виховної роботи куратора академічної групи, за якою закріплений практикант. Визначення за розкладом занять, які будуть відвідувати та проводити здобувачі. Складання графіків відвідування та проведення занять, виховних заходів. Ознайомлення зі студентською академічною групою, як об'єктом психолого-педагогічного вивчення, з особливостями її функціонування, психологічними аспектами керівництва тощо. Узгодження індивідуальних планів проходження практичної підготовки з керівниками практики. Розроблення та затвердження індивідуальних планів проходження практичної підготовки.	2 2 1 1 1 2 2 3
Усього		16
Підготовчий етап		
3	Підготовка щоденника для відображення змісту роботи (запис власних вражень, думок, поглядів, побажань). Розроблення планів занять, дидактичних і методичних матеріалів відповідно до вимог робочих навчальних програм дисциплін, за якими буде поводитись освітня діяльність. Консультації у провідних викладачів кафедри та керівника з практичної підготовки щодо змістовного наповнення опорних	2 28 8

	конспектів лекційних і практичних занять. Затвердження конспектів занять, дидактичних і методичних матеріалів у керівника з практичної підготовки. Підготовка до занять. Проведення пробних занять. Складання плану виховної роботи куратора академічної групи. Підготовка до виховної роботи в академічній групі, в яких будуть проходити практичну підготовку магістри	4 8 4 6
4	Відвідування занять (2 лекції, 2 практичні), консультацій, які проводять викладачі з дисциплін педагогічного циклу, з метою вивчення педагогічного досвіду та системи навчальної роботи.	10
5	Психологічний аналіз спільної діяльності, групових процесів, соціально-психологічних явищ. Підбір психодіагностичних методів і методик, спрямованих на психолого-педагогічне вивчення групи.	14
6	Ознайомлення з планом наукової роботи випускової кафедри. Ознайомлення з планом роботи, протоколами засідань наукових гуртків (проблемних груп). Обговорення напряму науково-дослідної роботи: вибір теми та опрацювання об'єкта дослідження, визначення мети й завдань роботи, обґрунтування актуальності теми, погодження обраної теми з керівником.	2 2 6
Усього		94
Основний етап		
7	Проведення лекційних (2), практичних (2) занять за індивідуальним планом проходження практичної підготовки. Обговорення з керівником проведених занять, самоаналіз.	8 4
8	Відвідування занять, які проводять інші здобувачі-практиканти. Обговорення лекційних, практичних (семінарських) занять інших здобувачів-практикантів.	8 4
9	Корегування конспектів лекційних і практичних занять з урахуванням позитивного досвіду інших викладачів і здобувачів-практикантів.	8
10	Уточнення методики проведення, методичних і дидактичних матеріалів до практичних, семінарських занять з урахуванням отриманого досвіду інших викладачів і здобувачів-практикантів.	6
11	Проведення позааудиторної роботи і виховних заходів зі студентами академічних груп. Обговорення з керівником проведеної виховної роботи, самоаналіз. Участь у кафедральних та факультетських виховних заходах.	12 2 6
12	Проведення психолого-педагогічного дослідження	20

	студентської академічної групи. Обробка та інтерпретація отриманих даних (протоколи психодіагностичних досліджень). Узагальнення результатів дослідження. Визначення шляхів подальшого розвитку групи, методів корекції (в разі необхідності), формулювання рекомендацій щодо оптимізації групових процесів.	10 2
13	Проведення дослідження за обраною науковою темою. Підготовка доповіді на науково-практичну конференцію та/або наукової статті з проблеми, що досліджується	25 15
Усього		130
Заключний етап		
14	Оформлення звітних матеріалів і затвердження їх керівником з практичної підготовки: – індивідуальний план роботи здобувача; – щоденник виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки; – план-конспект лекційного заняття (2); – самоаналіз проведеної лекції (2) або аналіз відвіданих лекцій інших здобувачів-практикантів; – план-конспект практичного заняття (2); – самоаналіз проведеного практичного заняття (2) або аналіз відвіданих практичних занять інших здобувачів-практикантів; – складання психолого-педагогічної характеристики студентської академічної групи – розгорнутий план-конспект виховного заходу, аналіз та оцінка куратора групи; – план виховної роботи куратора академічної групи (на 1 семестр); – доповіді на науково-практичну конференцію та/або наукова стаття з проблеми, що досліджувалася; – звіт з виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки.	20
15	Підготовка до захисту звітних матеріалів про проходження виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки. Звіт про проходження виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки на звітній конференції.	6 2
16	Підведення підсумків практичної підготовки	2
Усього		30
Усього за навчальним планом		270

ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

Після закінчення терміну виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки здобувачі звітують про виконання програми та індивідуальних завдань. Звіт має містити відомості про виконання всіх розділів, зазначених у програмі, висновки та пропозиції тощо.

Оформлюється звіт за вимогами, які встановлені в даному документі (див. додаток А) та захищається здобувачем на звітній конференції перед комісією, що призначається завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівники (методисти) з практичної підготовки під головуванням завідувача випускової кафедри. За результатами захисту та наявності повного комплексу звітних матеріалів виставляється оцінка за практичну підготовку, що заноситься до залікової відомості та залікової книжки (індивідуальний план) здобувача.

На захист звіту про проходження виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки здобувач має надати наступні матеріали:

Звітна документація

1. Індивідуальний план роботи з практичної підготовки, що фіксує всі форми роботи під час практики, терміни та відмітку про виконання (додаток А1).

2. Щоденник з практичної підготовки, що фіксує дати та зміст роботи (із записом власних вражень, думок, поглядів тощо). Щоденник ведеться кожного дня із систематичними записами всіх видів робіт і спостережень (додаток А2).

3. Розширений план-конспект лекцій (2 лекції) (додаток А3).

4. Розширені плани-конспекти проведених практичних (семінарських) занять (2 заняття), а також дидактичні та навчально-методичні матеріали до них (додаток А4).

5. Самоаналіз усіх проведених занять (додаток А 5, 6).

6. Аналіз відвіданих занять (заняття інших здобувачів-практикантів (2)) (додаток А 5, 6).

7. План організаційно-виховної роботи куратора академічної групи (додаток А7)

8. Методична розробка (сценарій та супровідні матеріали) проведеного виховного заходу (додаток А8).

9. Самоаналіз виховного заходу (додаток А9).

10. Психолого-педагогічна характеристика студентської академічної групи (додаток Б).

11. Матеріали індивідуального науково-дослідницького завдання (доповідь (додаток В), або тези (додаток Д), або стаття (додаток Ж) тощо).

12. Звіт з виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки (додаток А10).

До звіту додається:

1. Рецензії керівника (методиста) з практичної підготовки на проведені студентом-практикантом навчальні заняття (додаток К).
2. Відомість-характеристика (з практичної підготовки) (додаток Л).

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ оцінювання програмних результатів практичної підготовки

Критерії оцінювання кожного з завдань практичної підготовки здобувачі отримують перед початком практики. Диференційована оцінка (бали) за кожне завдання практичної підготовки виставляється методистом від кафедри педагогіки вищої школи з урахуванням оцінки (бали), виставленої керівником від кафедри загальної психології. Після завершення практичної підготовки відбувається захист у присутності комісії. Підсумкова оцінка за виробничу асистентську та науково-дослідну практичну підготовку враховується нарівно з іншими оцінками, які характеризують успішність здобувача. Результати захисту звіту з практичної підготовки заносяться в залікову відомість і проставляються в заліковій книжці.

Результати навчання здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти під час проходження виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки визначаються в балах, що виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Рівень сформованих у магістрів компетентностей після проходження виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки оцінюється згідно із загально-визначеними вимогами системи вищої освіти України.

Максимальний бал виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки магістрант отримує за:

- творчий підхід до виконання теоретичних завдань практичної підготовки;
- підготовку логічного, змістовного конспекту лекцій та методичних рекомендацій до семінарських/практичних занять, з повним висвітленням тематики, вибраної для викладання;
- своєчасно наданий і згідно вимог оформлений пакет звітних документів;
- повне викладення змісту виконаних робіт під час проходження виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки (у доповіді під час звіту).

Оцінювання здійснюється за п'ятибальною шкалою.

«відмінно» – звіт оформлено відповідно до зазначених вище вимог; відповіді на захисті повні, правильні, логічні та послідовні, самостійні;

«добре» – звіт оформлено відповідно до зазначених вище вимог; відповіді на захисті з деякими неточностями, але логічні ті послідовні;

«задовільно» – поверхове висвітлення матеріалів практичної підготовки, наприклад, неглибокий аналіз матеріалів; відповіді на захисті достатні, з деякими неточностями у змісті та логіці побудови, виконувалися з допомогою викладача, колег, конспектів тощо;

«незадовільно» – фрагментарне виконання поданих матеріалів; відповіді невірні, необґрунтовані.

«неприйнято» – звітні матеріали не підготовлені, відповіді невірні, необґрунтовані, пропуск без поважних причин значної кількості практики (більше ніж 50%).

Результати практичної підготовки оцінюються за 100-бальною шкалою, наведені в таблиці.

Шкала оцінювання: національна та накопичувальна 100-бальна

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
90 – 100 балів	відмінно
89 – 75 балів	добре
60 – 74 балів	задовільно
26 – 59 балів	незадовільно
0 – 25 балів	неприйнято

Якщо магістр не проходив виробничу асистентську та науково-дослідну практичну підготовку – до захисту звіту не допускається.

Якщо магістр не проходив виробничу асистентську та науково-дослідну практичну підготовку через поважні причини (хвороби – за наявності медичної довідки), він може отримати індивідуальне завдання від керівника (за погодженням із завідувачем кафедри педагогіки вищої школи).

Відповідно до 100-бальної шкали, оцінка виставляється за певні види роботи, наведені в таблиці.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам за результатами поточного контролю (денна/заочна форма навчання)

Оцінювання за напрямками	Бали
1. Педагогіка вищої школи	70
<i>Навчально-методична робота</i>	30
<i>Позааудиторна виховна робота</i>	20
<i>Науково-дослідна робота</i>	20
2. Психологія вищої школи	20
Захист практики	10
Усього	100

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за завданнями за результатами поточного контролю (денна/заочна форми навчання)

	Завдання	Розподіл балів	
		Max	Min
1	Індивідуальний план роботи з виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки	4	2
2	Щоденник виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки	4	2
3	План-конспект лекції (2 лекції). Самоаналіз проведених занять	8 4	4 2
4	Плани-конспекти практичних чи семінарських занять (2 заняття), дидактичні та навчально-методичні матеріали до них. Самоаналіз проведених занять	8 4	4 2
5	Аналіз відвіданих занять здобувачів-практикантів (2).	4	2
6	План навчально-виховної роботи куратора академічної групи	6	3
7	Методична розробка (сценарій та супровідні матеріали) проведеного виховного заходу. Самоаналіз виховного заходу	6 2	3 1
8	Матеріали індивідуального науково-дослідницького завдання (тези, стаття тощо).	20	15
9	Психолого-педагогічна характеристика студентської академічної групи. Протоколи психолого-діагностичних досліджень.	20	15
10	Звіт виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти	10	5
	Усього	100	60

ПОЛІТИКА

виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

Політика практичної підготовки регулюється:

1. Положення про організацію освітнього процесу Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/025.pdf>
2. Положення про освітні програми Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/026.pdf>
3. Положення про практичну підготовку (практику) здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/024.pdf>
4. Положення про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf>
5. Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти у ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/039.pdf>
6. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/006.pdf>
7. Положення про контрольні заходи Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf>
8. Положення про дистанційне навчання Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/005.pdf>
9. Положення про розроблення навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/017.pdf>
10. Положення про робочу програму навчальної дисципліни Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»:
<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/008.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна література:

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 384 с.
2. Вітвицька С.С., Андрійчук Н.М. Основи педагогіки вищої школи /Fundamentals of Higher School Pedagogy: Білінгвальний навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид. перероб і доп. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. 312 с.
3. Гніденко М.П., Вишнівський В.В. Сучасна методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. Київ: ДУТ, 2019. 127 с.
4. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: підручник; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
5. Євтушенко М.Ю., Хижняк М.І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 350 с.
6. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: підручник / За ред. проф. І.В.Зайченка. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
7. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В. Київ: НТУ, 2017.172 с.
8. Корягін М.В., Чік В.Ю. Основи наукових досліджень. Львів: Алерта, 2019. 622 с.
9. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: підручник / В.П.Головенкін; КПІ ім.Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
10. Пономарьова Г., РепкоІ., Одарченко В. Практикум із методики організації виховної роботи в закладах вищої освіти: навч. посіб. Харків, ТВО «ТО Ексклюзив», 2018. 153 с.
11. Прищак М.Д., Залюбівська О.Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій. Вінниця : ВНТУ, 2019. 150 с.
12. Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчальнометодичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. 166 с.
13. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.
14. Шапран О.І., Новак О.М. Педагогіка вищої школи: навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.): Домбровська Я.М., 2018. 280 с.

Додаткова література:

1. Антонова О.Є, Гусак В.М., Дубасенюк О.А. Професіографічний підхід у системі вищої освіти: монографія / колектив авторів, за ред. О.А.Дубасенюк. Житомир : Вид-во О. О. Євенок, 2019. 328 с.
2. Дебич М.А. Інтернаціоналізація вищої освіти: світовий досвід: монографія. Суми: Університетська книга, 2017. 291 с.
3. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Практикум з педагогіки вищої школи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад.: О. Г. Коркішко, А. В. Коркішко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 68 с.
4. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / Уклад.: С.А.Саяпіна, О. Г. Коркішко, А.В.Коркішко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 103 с.
5. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. Київ: Стильна типографія, 2019. 237 с.
6. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 472 с.
7. Шоробура І.М. Тренінги з освітнього менеджменту: навч. посіб./ Хмельницький: ФОП Мельник А.А., 2018. 242 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років: проєкт. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>
2. Концепція розвитку педагогічної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. схвалено Указом Президента України № 344/2013 від 25 черв. 2013 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
4. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
5. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України № 266 від 29 квіт. 2015 р. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1421144886/1424935774/>

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ

Академічна свобода - самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом.

База практики – заклади вищої освіти, які забезпечені висококваліфікованими кадрами і відповідають вимогам програми практики.

Виробнича асистентська практика – вид практичної підготовки, що проводиться для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки з метою закріплення теоретичних знань, відпрацювання практичних вмінь і навичок за спеціальністю, придбання первинного практичного досвіду освітньої діяльності в закладі вищої освіти, а також напрацювання фактичного матеріалу для виконання навчально-дослідних завдань.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня та кваліфікації.

Кафедра – базовий структурний підрозділ Університету, що проводить навчально-виховну і методичну діяльність з однієї або кількох споріднених спеціальностей, спеціалізацій чи навчальних дисциплін і здійснює наукову, науково-дослідну та науково-технічну діяльність за певним напрямом.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Лекція – основна форма проведення навчальних занять у закладі вищої освіти, призначених для засвоєння теоретичного матеріалу.

Наскрізна програма практик – це нормативний та організаційно-методичний документ ДДПУ, який визначає концептуальні засади практичної підготовки здобувачів певного освітнього рівня на відповідній освітній програмі, регламентує послідовність, тривалість різних видів практик відповідно до навчального плану, визначає мету, завдання та місце кожного виду практики у структурно-логічній схемі підготовки фахівців.

Освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у закладі вищої освіти через систему науковометодичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження та використання знань, умінь та інших

компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Освітня діяльність – діяльність закладів вищої освіти, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб.

Практикант – здобувач вищої освіти, який проходить практику в процесі навчання в Університеті.

Практика здобувачів вищої освіти – це обов'язкова складова підготовки викладача педагогічних дисциплін у ЗВО, що проходить на базі випускової кафедри педагогіки вищої школи.

Практичне заняття – це форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачем відповідно сформульованих завдань.

Програмні результати навчання – це узгоджений набір 15-20 тверджень, які виражають, що здобувач повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення навчальної програми

Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти;

Результати проходження практики – знання, уміння, навички тощо, які можна оцінити та виміряти у відповідності до визначених в освітньо-професійній програмі програмних результатів навчання, та які здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здатний продемонструвати після завершення проходження практики.

Тезисний план лекції – це розгорнутий план, що містить не лише ствердження (основні положення), але й логічну систему доказів кожного з них.

Щоденник практики – це основний документ, що відображає якість проходження здобувачем практики.

Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Додаток А

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра педагогіки вищої школи

ЗВІТ

**з виробничої асистентської та науково-дослідної практичної
підготовки**

Період проходження __.__.20__ – __.__.20__

здобувача другого (магістерського) рівня
вищої освіти 1 курсу
факультету гуманітарної та економічної
освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-професійна програма «Педагогіка
вищої школи»
денної (заочної) форми навчання
(прізвище, ім'я по-батькові здобувача)

Керівник з практичної підготовки від
кафедри педагогіки вищої школи
(прізвище, ім'я по-батькові, вчене звання,
посада)

Слов'янськ, 20__

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра педагогіки вищої школи

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Викладач-методист кафедри

«__» ____ 20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ
виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

Період проходження __.__.20__ – __.__.20__

здобувача другого (магістерського) рівня
вищої освіти 1 курсу
факультету гуманітарної та економічної
освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-професійна програма «Педагогіка
вищої школи»
денної (заочної) форми навчання
(прізвище, ім'я по-батькові магістранта)

Керівник з практичної підготовки від
кафедри педагогіки вищої школи
(прізвище, ім'я по-батькові, вчене звання,
посада)

Слов'янськ, 20__

Індивідуальний план роботи здобувача (приклад)

Розділ	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	2	3	4
I. Навчально-методична робота	<p>1. Знайомство з методичною документацією та основними напрямками навчально-методичної, наукової і виховної діяльності випускової кафедри.</p> <p>2. Знайомство зі змістом навчальних планів і робочих навчальних програм дисциплін, за якими буде проходити виробнича асистентська та науково-дослідна практична підготовка.</p> <p>3. Розроблення планів занять, дидактичних і методичних матеріалів відповідно до вимог робочих навчальних програм дисциплін, за якими буде поводитись освітня діяльність.</p> <p>4. Консультації у провідних викладачів кафедри та керівника практики щодо змістовного наповнення опорних конспектів лекційних і практичних занять.</p> <p>5. Затвердження конспектів занять, дидактичних і методичних матеріалів у керівника практики.</p> <p>6. Підготовка до занять.</p> <p>7. Відвідування лекцій провідних викладачів кафедри та їх аналіз.</p> <p>8. Відвідування семінарсько-практичних занять провідних викладачів кафедри та їх аналіз.</p> <p>9. Підготовка та проведення лекції на тему: _____</p> <p>10. Підготовка та проведення практичного заняття на тему: _____</p> <p>11. Відвідування й аналіз лекцій і практичних занять, що проводять магістри-практиканти.</p>		
II. Позааудиторна виховна робота	<p>1. Ознайомлення з планом виховної роботи куратора академічної групи, за якою закріплений практикант.</p> <p>2. Складання плану виховної роботи куратора академічної групи.</p> <p>3. Підготовка до виховної роботи в академічній групі, в яких будуть проходити практичну підготовку магістри</p> <p>4. Проведення позааудиторної роботи та виховних заходів зі здобувачами академічних груп.</p> <p>5. Обговорення з керівником проведеної виховної роботи, самоаналіз.</p> <p>6. Участь у кафедральних та факультетських виховних заходах</p>		

1	2	3	4
III. Науково-дослідна робота	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення з планом наукової роботи кафедри. 2. Відвідування засідань кафедри, де обговорюються кандидатські та докторські дисертації, інші наукові проблеми. 3. Ознайомлення з планом роботи, протоколами засідань наукових гуртків (проблемних груп). 4. Обговорення напряму науково-дослідної роботи: вибір теми та опрацювання об'єкта дослідження, визначення мети й завдань роботи, обґрунтування актуальності теми, погодження обраної теми з керівником. 5. Проведення дослідження за обраною науковою темою. 6. Підготовка доповіді на науково-практичну конференцію «_____» або наукової статті з проблеми, що досліджується «_____». 7. Участь у наукових семінарах, конференціях, що проходять на кафедрі, в університеті. 		
VI. психодіагностична робота	<ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічний аналіз спільної діяльності, групових процесів, соціально-психологічних явищ. 2. Підбір психодіагностичних методів і методик, спрямованих на психолого-педагогічне вивчення групи. 3. Проведення психолого-педагогічного дослідження студентської академічної групи. 4. Обробка та інтерпретація отриманих даних (протоколи психодіагностичних досліджень). 5. Узагальнення результатів дослідження. 6. Визначення шляхів подальшого розвитку групи, методів корекції (в разі необхідності), формулювання рекомендацій щодо оптимізації групових процесів. 		

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет гуманітарної та економічної освіти

Кафедра педагогіки вищої школи

ЩОДЕННИК

виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

Період проходження __.__.20__ – __.__.20__

здобувача другого (магістерського) рівня
вищої освіти 1 курсу
факультету гуманітарної та економічної
освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-професійна програма «Педагогіка
вищої школи»
денної (заочної) форми навчання
(прізвище, ім'я по-батькові магістранта)

Керівник з практичної підготовки від
кафедри педагогіки вищої школи
(прізвище, ім'я по-батькові, вчене звання,
посада)

Слов'янськ, 20__

Місце проходження практичної підготовки: адреса, повна назва закладу вищої освіти, телефон, відомості про керівника та заступників керівника закладу вищої освіти.

Зразок оформлення щоденника

Дата	Зміст роботи (із записом власних вражень, думок, поглядів, побажань)	Примітка

Щоденник ведеться кожного дня із систематичними записами всіх видів робіт і спостережень.

Пари

1	
2	
3	
4	
5	
6	

Розклад занять академічної групи

_____ курсу _____ факультету
_____ відділення _____ форми навчання

	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця	Субота
1						
2						
3						
4						
5						
6						

Перелік навчальних предметів

№	Дисципліна	Семестр	Кількість годин	
			загальна	на тиждень

Кадрове забезпечення викладання дисциплін

№	Назва дисципліни	ПІБ викладача	Освіта	Фах	Стаж

Список академічної групи

Пор №	Прізвище, ім'я по батькові	Доручення	Інтереси, хобі	Успішність	Сімейний стан
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

Орієнтовна схема конспекту лекції.

Тема: _____

Мета вивчення: _____

Обладнання: _____

План лекції:

1. _____

2. _____

Література:

1. _____

2. _____

Ключові поняття: _____

Основний зміст

Питання 1. Розгорнутий опис

Питання 2. Розгорнутий опис

Питання для самостійної роботи:

Навчально-методичні матеріали для лекцій:

– підручники / навчальні посібники, розроблені викладачами кафедри, конспекти (тексти, схеми) лекцій у паперовій та/або електронній формі (електронний підручник/навчальний посібник/інтерактивний комплекс, файл зі змістом матеріалу, що викладається на лекціях, файл із роздатковими матеріалами);

– питання, тести і завдання за окремими темами лекцій для самоконтролю студентів;

– глосарій (тлумачний словник термінів – упорядкований перелік спеціальних термінів, що зустрічаються в тексті лекцій навчальної дисципліни, зміст яких вимагає пояснення за темами лекцій або за абеткою.

**Методичні поради здобувачам-практикантам
щодо проведення лекції**

Навчальна лекція (лат. lectio – читання) – логічно завершений, науково обґрунтований, послідовний і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, теми чи розділу навчального

предмета, ілюстрований за необхідності наочною та демонструванням дослідів [4; 5].

1) При плануванні лекції слід [4; 5]:

- чітко визначити місце лекції в структурі навчального курсу, її тему та завдання (дидактичні, виховні, розвивальні) з урахуванням особливостей студентської аудиторії;
- відповідно до навчальної програми скласти план лекції;
- опрацювати джерела інформації (зібрати матеріал, відокремити основну та другорядну інформацію, систематизувати її);
- продумати вступ до лекції (запитання, цитата, історичний факт тощо);
- скласти конспект (тези чи розгорнутий план лекції);
- підкреслити в конспекті основне, що обов'язково слід повідомити здобувачам;
- перевірити за словником зміст нових слів, визначити наголоси та правопис;
- продумати висновки: максимально короткий зміст основних тез лекції;
- сформулювати поради здобувачам щодо самостійної роботи над темою і матеріалами лекції;
- спрогнозувати можливі запитання здобувачів та продумати відповіді на них;
- перевірити час, проаналізувати, яку інформацію варто додати чи вилучити зі змісту лекції.

2) Перед початком лекції слід уявити позитивну реакцію аудиторії. З'явитись в аудиторію необхідно за 2-3 хвилини до початку заняття.

3) При проведенні лекції необхідно:

- установити візуальний і емоційний контакт з аудиторією;
- дати зрозуміти, що матеріал цікавий, необхідний для професійної діяльності і зрозумілий для слухачів;
- зацікавлювати аудиторію. Розвивати у здобувачів звичку зосереджено працювати, зберігати високий рівень уваги.
- слідкувати за темпом мовлення, дикцією;
- надавати можливості здобувачам обдумати і записати основні тези;
- ілюструвати сказане;
- висловлювати своє ставлення до сказаного;
- уживати терміни, звичні для аудиторії, незрозумілі чи вперше вживані – пояснювати та записувати на дошці;
- говорити впевнено, стежити за культурою мовлення, за жестами, мімікою і візуальними сигналами слухачів, реагувати на них;
- бути натхненим і надихати аудиторію на успішну роботу;
- зорієнтувати здобувачів на самостійне опрацювання лекційного матеріалу.

Орієнтовна схема конспекту практичного заняття.

Тема заняття: _____

Мета вивчення: _____

Обсяг навчального часу: _____

Обладнання: _____

План заняття:

1. _____

2. _____

Література:

Основні завдання для засвоєння навчального матеріалу та поточного контролю:

1. _____

2. _____

Питання та завдання для самоконтролю та самостійної роботи:

**Методичні поради здобувачам-практикантам
щодо проведення практичного заняття**

Однією із найпоширеніших форм організації освітнього процесу у вищій школі є практичні заняття (практикуми).

Практичне (грец. *prakticos* – діяльний) заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування через індивідуальне виконання відповідно до сформульованих завдань [5].

Методика практичних занять може бути різною залежно від досвіду та методичних концепцій викладача. Важливо, щоб вона активізувала навчально-пізнавальну діяльність здобувачів, сприяла формуванню загальних і фахових компетентностей, поглибленню знань з курсу. Усе це передбачає продуману підготовку до практичної роботи викладача.

Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня

оволодіння здобувачами теоретичними положеннями, завданнях різної складності для розв'язування їх на занятті та необхідних дидактичних засобів.

На початку кожного практичного заняття доцільно декілька хвилин відводити для перевірки готовності здобувачів до роботи.

Проводять практичне заняття переважно у такій послідовності:

– вступне слово викладача (повідомлення теми, мети та завдань; мотивація вивчення теми (бесіда, що передбачає з'ясування значущості теми та її професійну спрямованість);

– повідомлення плану заняття;

– коротке узагальнення найголовніших науково-теоретичних положень, які повинні слугувати вихідним моментом у виконанні завдань практичного характеру, пояснення незрозумілих здобувачам питань, запланована практична частина;

– завершальне слово викладача (підбиття підсумків заняття, повідомлення домашнього завдання).

Основні критерії оцінювання якості практичного заняття [4]

1. Цілеспрямованість – висунення проблеми, намагання поєднати теоретичний матеріал з його практичним використанням у майбутній професійній діяльності.

2. Планування – виокремлення головних питань, пов'язаних з профілюючими дисциплінами, наявність новинок у списку літератури, тощо.

3. Організація семінару – уміння починати та підтримувати дискусію, конструктивний аналіз усіх відповідей здобувачів, наповненість навчального часу обговоренням проблем, поведінка самого викладача.

4. Стиль проведення семінару – пошквалений, з постановкою гострих питань, з дискусією або млявий, який не викликає інтересу.

5. Ставлення викладача до здобувачів – поважне, урівноважене, в міру вимогливе чи байдуже.

6. Ставлення здобувачів до викладача – поважне чи байдуже, критичне.

7. Управління групою – викладач швидко встановлює контакт з учасниками заняття, впевнено та вільно тримається, взаємодія з групою носить педагогічно доцільний характер та охоплює всіх здобувачів чи, навпаки, робить багато зауважень, розмовляє на підвищених тонах, спирається в роботі на декількох здобувачів, а інші залишаються пасивними.

8. Коментарі та висновки викладача – кваліфіковані, доказові, переконливі, чи, навпаки, некваліфіковані, неістотні, не містять у собі теоретичних зауважень.

Схема аналізу проведеної лекції

У відповідності з розкладом _____.202__ р. проведено лекцію з навчальної дисципліни _____

Тема _____

П.І.Б. здобувача _____

Спеціальність _____ Курс _____

Група _____ Кількість осіб _____ Присутні _____

1. Науковий характер лекції. Влучність розкриття теоретичних положень, категорій, визначень. _____

2. Зв'язок теоретичного матеріалу з досягненнями практики педагогічної роботи. Популяризація досягнень вітчизняної науки, передового досвіду педагогічної роботи _____

3. Методичний рівень викладання: наявність плану лекції, його зв'язок з попереднім матеріалом, використання структурно-логічних схем, логічність і послідовність викладення матеріалу, аргументованість висновків _____

4. Практична спрямованість: орієнтація на зміст і завдання практичних (семінарських) занять з даної теми. Точність, визначення завдань і термінів їх виконання _____

5. Завдання для самостійної роботи студентів: їх наявність, влучність, доцільність, творчий характер, повідомлення термінів і форми перевірки знань _____

6. Стилль викладання: точність визначень, формулювань, емоційність, демократичність, володіння аудиторією, дисципліна _____

7. Мовленнєві характеристики: чіткість, легкість голосу, вдале інтонування, голосність, тональність _____

8. Рівень технічного забезпечення (ІКТ) _____

9. Оцінка ефективності проведеної лекції. Побаження та зауваження _____

П.І.Б. рецензента _____

Дата _____

Підпис _____

Схема аналізу проведеного практичного заняття

У відповідності за розкладом _____ 202__ р. проведено практичне заняття з навчальної дисципліни _____

Тема _____

П.І.Б. здобувача _____

Спеціальність _____ Курс _____

Група _____ Кількість осіб _____ Присутні _____

1. Наявність робочого плану практичного заняття _____

2. Визначеність мети, завдань практичного (семінарського) заняття, достатня вмотивованість діяльності здобувачів _____

3. Відповідність змісту практичного (семінарського) заняття програмі навчального курсу _____

4. Форма проведення практичного заняття _____

5. Форми оцінки знань, умінь і навичок здобувачів під час проведення практичного заняття. Доцільність їх застосування _____

6. Використання прийомів активізації пізнавально-пошукової діяльності студентів _____

7. Спрямованість практичного заняття на самостійну роботу здобувачів _____

8. Особливості стилю педагогічної взаємодії зі здобувачами _____

9. Оцінка ефективності проведеного практичного заняття _____

10. Побажання та зауваження _____

П.І.Б. рецензента _____

Дата _____

Підпис _____

Додаток А7

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету _____

« ____ » _____ 20__ р.

П Л А Н

організаційно-виховної роботи куратора

академічної групи _____ курсу _____ факультету

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

на _____ семестр 20__ /20__ навчального року

1. Паспорт групи

2. У групі всього _____ студентів, у тому числі відмінники

навчається на 75 – 100 балів _____

навчаються лише на 60 – 74 бали _____

мають борги за попередній семестр _____

Нові студенти в групі _____

3. Пільгові категорії студентів _____

4. Актив групи (староста, заст. старости, голови секторів) _____

5. За попередній семестр: а) відвідування навчальних занять _____

б) успішність _____

в) якість знань _____

г) рейтинг групи (місце) _____

6. Список студентів, що мешкають у гуртожитку, на приватних квартирах

Прізвище, ім'я, по батькові студента	Гуртожиток, кімната	Приватна квартира (адреса)

2. Графік проведення кураторських годин (день, час, аудиторія)

3. Заходи

№	Захід (форма і назва)	Дата	Відповідальний виконавець
1. Навчальна робота (заходи, спрямовані на розпізнавання активності здобувачів, формування культури навчальної праці, допомоги невстигаючим студентам)			
2. Організаційна робота (робота з активом групи, збори студентів, організація до будь-якого виду суспільно корисної діяльності)			
3. Національно-патріотичне виховання, що передбачає: формування національної свідомості і відповідальності за долю України; виховання любові до рідної землі, її історії, відновлення і збереження історичної пам'яті; культивування кращих рис української ментальності (працелюбності, індивідуальної свободи, глибокого зв'язку з природою тощо); виховання бережливого ставлення до національного багатства країни, мови, культури, традицій			
4. Інтелектуально-духовне виховання, що передбачає: розвиток пізнавального інтересу, творчої активності, мислення; виховання потреби самостійно здобувати знання та готовності до застосування знань, умінь у практичній діяльності; реалізація особистісного життєвого вибору та побудова професійної кар'єри на основі здібностей, знань, умінь і навичок; виховання здатності формувати та відстоювати власну позицію; формування особистісного світогляду як проекції узагальненого світосприймання			
5. Громадянсько-правове виховання передбачає: прищеплення поваги до прав і свобод людини та громадянина; виховання поваги до Конституції, законів України, державних символів України; виховання громадянського обов'язку перед Україною, суспільством; формування політичної та правової культури особистості; залучення студентської молоді до участі у добровільних акціях і розвитку волонтерського руху			
6. Моральне виховання передбачає: формування почуття власної гідності, честі, свободи, рівності, працелюбності, самодисципліни; формування моральної культури особистості, засвоєння моральних норм, принципів, категорій, ідеалів суспільства на рівні власних переконань; становлення етики міжетнічних відносин та культури міжнаціональних стосунків			
7. Екологічне виховання передбачає: формування основ глобального екологічного мислення та екологічної культури; оволодіння знаннями та практичними вміннями раціонального природокористування; виховання почуття відповідальності за природу як національне багатство; виховання готовності до активної екологічної та природоохоронної			

діяльності			
<p>8. Естетичне виховання передбачає: розвиток естетичних потреб і почуттів, художніх здібностей і творчої діяльності; формування у молоді естетичних поглядів, смаків, які ґрунтуються на українських народних традиціях та кращих надбаннях світової культури; вироблення умінь примножувати культурно-мистецькі надбання народу, відчувати та відтворювати прекрасне у повсякденному житті</p>			
<p>9. Фізичне виховання та утвердження здорового способу життя передбачає: виховання відповідального ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя; формування знань і навичок фізичної культури в житті людини; забезпечення повноцінного фізичного розвитку студентів; фізичне, духовне та психічне загартування; формування потреби у безпечній поведінці, протидія та запобігання негативним звичкам, профілактика захворювань; створення умов для активного відпочинку студентів</p>			
<p>10. Трудове виховання: формування особистості, яка свідомо та творчо ставиться до праці в умовах ринкової економіки; формування почуття господаря та господарської відповідальності; розвиток умінь самостійно та ефективно працювати</p>			
<p>11. Економічне виховання: ознайомлення молоді із законами ринкової економіки, шляхами підвищення її ефективності, вдосконалення виробничих відносин, системою і методами управління виробництвом; формування здатності до економічного мислення, вміння оволодівати новими методами і прийомами праці; виховання почуття і рис ефективного господаря; розвиток здорових матеріальних потреб, умінь розпоряджатися грошима.</p> <p>У сфері особистого життя економічна діяльність передбачає: планування та організацію особистого бюджету, доходів та витрат сім'ї; економічно обґрунтоване оцінювання товарів, які купуються для особистих потреб, їх раціональне використання; раціональне ставлення до свого здоров'я, режиму і способу життя</p>			
<p>12. Робота з органами студентського самоврядування</p>			

Графік відвідування здобувачів, що мешкають у гуртожитку, на приватних квартирах

№	Кого відвідати	Дата	Позначка про виконання

Куратор академічної групи _____

Орієнтовна схема конспекту виховного заходу.

Титульний аркуш

План-конспект (кураторської години, бесіди, свята тощо)

проведеного в __ групі, факультет

здобувачем __ групи, факультету

Наступні сторінки:

Тема виховної години _____

Мета виховної години _____

Завдання виховної години (виховні, пізнавальні, розвивальні) _____

Обладнання _____

План виховної години

1. _____

2. _____

Основний зміст _____

Література

1. _____

2. _____

Самоаналіз виховного заходу

1. Загальні відомості про виховний захід:

– аналіз теми, мети, завдань; відповідність теми, мети поставленим завданням та індивідуальним і віковим особливостям здобувачів.

2. Особливості підготовки до проведення виховного заходу, організаційні труднощі.

3. Особливості проведення виховного заходу:

– що, на вашу думку, найбільше вдалося (не вдалося);
– як встановлювався контакт зі здобувачами;
– особливості сприймання здобувачів, налагодження взаємозв'язку;
– емоційний клімат під час проведення виховного заходу;
– включення здобувачів у процес обговорення проблеми;
– використання різних методів впливу на здобувачів, індивідуальний та диференційований підхід до них.

4. Загальні висновки:

– чи досягнуто поставленої мети;
– на що необхідно звернути увагу в майбутньому;
– загальне враження про захід;
– особливості подальшої виховної роботи (які теми слід обговорювати, яка форма проведення заходу найбільш вдала тощо).

Звіт виробничої асистентської та науково-дослідної практичної підготовки

здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти 1 курсу
факультету гуманітарної та економічної освіти
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
денної (заочної) форми навчання
(прізвище, ім'я по-батькові здобувача)

Практична підготовка стала для мене _____

Для мене стало відкриттям _____

Моя самостійність проявилася у _____

Об'єм проведеної роботи _____

Труднощі, які виникли в роботі у проведенні занять, з викладачами, академічною групою _____

Знання, вміння та навички, придбані за період практичної підготовки

Задачі з самоосвіти _____

Загальні висновки, рекомендації та пропозиції _____

« ____ » _____ 20__ р.

(підпис практиканта)

**Вимоги до оформлення звіту з психології
(психодіагностична діяльність):**

1. Звіт про виконання завдання з психології містить психолого-педагогічну характеристику студентської академічної групи і додатки.

2. Психолого-педагогічна характеристика студентської групи складається за «Програмою вивчення студентської групи» обсягом близько п'яти сторінок друкованого тексту (розмір шрифту – 14, міжрядковий інтервал – 1).

У структурі характеристики мають бути обов'язково представлені такі компоненти, як загальні відомості про групу, структура студентської групи, її спрямованість, характеристика навчальної діяльності групи, описана її підготовленість за видами діяльності, проаналізовано психологічну єдність як критерій соціальної зрілості студентської групи, обґрунтовано рівень її розвитку, вказано на особливості педагогічного керівництва групою, сформульовані загальні психолого-педагогічні висновки, де узагальнюються результати проведеного дослідження студентської академічної групи і вказується на негативні тенденції у ній, пропонуються шляхи їх подолання чи попередження.

3. Додатки являють собою матеріали емпіричних досліджень: протоколи анкетування, тестування здобувачів (не менше 3 групових досліджень), бланки відповідей, заповнені здобувачами, з подальшою обробкою результатів і висновками тощо. Отримані результати мають систематизуватися по кожній методиці окремо в спеціальних таблицях, які також потрібно помістити у додатки.

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА
СТУДЕНТСЬКОЇ АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ.**

**Програма психолого-педагогічного вивчення
студентської академічної групи**

1. Загальні відомості про групу. Курс, факультет, спеціальність. Кількість здобувачів, їх статеву приналежність, національність, вік. Загальні відомості про успішність, відвідування, дисципліну. Участь у гуртках, творчих та громадських об'єднаннях.

2. Структура студентської групи. Ступінь організованості групи: організована чи розрізнена. Особливості міжособистісних взаємин між здобувачами: товариські взаємини чи навпаки – має місце недружелюбність, недобррозичливість. Наявність узгодженої взаємодії і взаємодопомоги членів групи, їх прагнення до співробітництва, взаємовиручки.

Визначення статусу в групі її членів – хто належить до категорії лідерів, «ізолюваних», хто займає проміжну позицію між цими полярними ланками.

Характеристика офіційних і неофіційних лідерів у групі. Стосунки між ними.

Стисла характеристика активу та його діяльності. У якій мірі актив долучається до організаторської діяльності, яким чином розподілені функції серед активістів. Характеристика функціонування органів студентського самоврядування. Визначення існування неофіційного активу, характеру його взаємин з офіційним активом.

Визначення в групі пасивних, «ізольованих» студентів, які з певних причин знаходяться поза межами реального студентського життя групи. Формулювання причин їх пасивності, окреслення способів корекції такого статусу. Опис взаємин групи й окремих студентів, які за певних обставин почали протиставляти себе спільноті.

Наявність у студентській групі угруповань, їх спрямованість, з яких причин вони виникли і чому певний час існують. Визначення характеру взаємин між угрупованнями та причин, що зумовили саме таку взаємодію.

3. Спрямованість групи. Інтереси, якими керуються члени групи, ступінь їх спільності, міра впливу на навчання. Наявність чи відсутність спільної мети, ступінь її інтегрованості. Рівень активності студентів. Громадська думка в групі, її ідейний рівень, провідні моральні норми. Наявність критики в групі, її зміст і результативність (конструктивна чи деструктивна). Схильність членів групи до самокритики. Ставлення до порушень норм поведінки та моралі.

Взаємостосунки з іншими групами на курсі, факультеті. Характер взаємин з представниками різних національностей, релігійних течій (за наявності таких).

Громадська діяльність групи. Громадські заходи, в яких беруть участь члени групи.

4. Характеристика навчальної діяльності студентської групи. Рівень загального інтелектуального розвитку здобувачів, підготовленість їх до навчання у закладі вищої освіти, здатність до засвоєння навчальних програм дисциплін, які вивчаються в університеті. Характеристика успішності групи (результати сесії, поточні оцінки, кількість відмінників, невстигаючих). Улюблені навчальні дисципліни. Вимоги до учбової діяльності членів групи з боку її активу. Негативні й позитивні прояви взаємодії і взаємодопомоги в навчальній роботі (взаємодопомога чи підказка, списування). Провідні мотиви навчання.

5. Підготовленість групи за видами діяльності.

Види спільної діяльності, в яких беруть участь члени групи та група в цілому. Інтерес у групі до мистецтва, літератури, спорту, туризму, художньої самодіяльності тощо. Форми вияву таких інтересів. Чи відвідують здобувачі театри, кінотеатри? Чи обговорюють книжки, кінофільми, спектаклі?

Чи є у групі досвід спільної діяльності, її результативність? Чи виявляється інтерес групи в успіхах спільної діяльності? Як члени групи реагують на труднощі й невдачі?

6. Психологічна єдність як критерій соціальної зрілості студентської групи

Інтелектуальна єдність групи. Ступінь розуміння одногрупниками один одного. Наявність у групі загальної думки, яка стосується потенційних можливостей і недоліків кожного та групи в цілому. Реакція здобувачів на критичні зауваження з боку одногрупників, активу, викладачів. Чи спостерігається критичне обговорення недоліків і бажання їх виправити.

Емоційна єдність групи. Загальний настрій, що домінує в групі. Психологічна атмосфера в групі. Наявність стосунків, що ґрунтуються на симпатії, увазі, чуйності один до одного. Характер переживань здобувачів успіхів і невдач своєї групи. Визначення того, чи подобається одногрупникам разом проводити вільний час. Ступінь емпатійності, співчуття один до одного. Рівень дружелюбності, взаємної толерантності до недоліків інших. Готовність допомагати іншим, підтримувати їх у потрібні моменти.

Вольова єдність групи. Здатність групи спільно переборювати труднощі для досягнення загальної мети. Спроможність мобілізувати сили у важкі моменти. Наявність у здобувачів уміння працювати над поставленим завданням і доводити розпочату справу до кінця. Ступінь самостійності групи у постановці та досягненні цілей.

7. Рівень розвитку групи. Визначення рівня розвитку досліджуваної студентської академічної групи: асоціації, кооперації, колективу. Обґрунтування такого узагальнення, що має включати характеристику ступеню інтегрованості групи, її згуртованості, взаєморозуміння тощо.

8. Педагогічне керівництво студентською групою. Необхідність у керівництві з боку деканату, куратора. Стисла характеристика діяльності куратора групи. Міра його впливу на діяльність групи та взаємини здобувачів. Реалізація індивідуального підходу до кожного члена групи, його зміст (на прикладі окремих ситуацій).

Ставлення групи до викладачів. Викладачі, які користуються найбільшим авторитетом і повагою у здобувачів групи. Стиль педагогічного спілкування зі здобувачами. Перелік якостей викладачів, що імпонують здобувачам і найбільш ними цінуються. Ступінь поваги групою викладачів. Стиль діяльності викладача, який є найбільш оптимальним у досліджуваній групі.

Вплив викладача-практиканта на розвиток групи. Характеристика власної педагогічної діяльності, як викладача та куратора групи.

9. Загальні психолого-педагогічні висновки. Узагальнення отриманих результатів вивчення студентської групи. Пропозиції і рекомендації щодо оптимізації взаємин, подальшого розвитку групи. Визначення шляхів корекції окремих сторін життєдіяльності групи.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ

Вивчення психологічного клімату в студентській академічній групі

Методика 1. Оцінка мікроклімату студентської групи (за В.М.Зав'яловим). URL: <http://weplib.pp.ua/421-metodika-otsenki-psihologicheskoy-22456.html>

Методика 2. Оцінка психологічної атмосфери в колективі (за Л. Жедуною). URL: <https://studfile.net/preview/5319772/page:6/>

Методика 3. Оцінка психологічної атмосфери в колективі (за А.Ф.Фідлером). URL: <http://pr.ipro.kubg.edu.ua/2016/10/25/пакет-діагностичних-методик-для-пров/>

Методика 4. Вивчення психологічного клімату колективу. URL: https://web.posibnyku.vntu.edu.ua/icgn/11prishak_osnovy_psiholog_pedagogiki_1_abpraktik/6.html

Вивчення міжособистісних взаємин та інтегральних характеристик студентської академічної групи

Методика 1. Дослідження міжособистісного сприймання в групі та оцінка стосунків з групою (Л.А.Головей, Е.Ф.Рибалко). URL: https://www.cuspu.edu.ua/images/files-2020/02/Pedagogachna_prakt_Posibnik.pdf

Методика 2. Оцінка своєї групи і задоволеність стосунками в ній. URL: https://www.cuspu.edu.ua/images/files-2020/02/Pedagogachna_prakt_Posibnik.pdf

Методика 3. Діагностика міжособистісних взаємин Т. Лірі. URL: http://psychologis.com.ua/test_mezhlichnostnyh_otnosheniy_liri.htm

Методика 4. Визначення ступеня ціннісно-орієнтаційної єдності. URL: https://stud.com.ua/53618/psihologiya/metodika_viznachennya_stupenya_tsinnisno_o_oriyentatsiynoyi_yednosti_grupi

Методика 5. Визначення індексу групової згуртованості Сішора. URL: <https://naurok.com.ua/metodika-viznachennya-indeksu-grupovo-zgurtovanosti-za-sishorom-53678.html>

Діагностика розвитку студентської академічної групи

Методика 1. Діагностика рівня розвитку малої групи. URL: <http://weplib.pp.ua/442-diagnostika-urovnya-razvitiya-maloy-22466.html>

Методика 2. Діагностика психолого-педагогічної характеристики малої навчальної групи. URL: <http://weplib.pp.ua/443-diagnostika-psihologo-pedagogicheskoy-22467.html>

Діагностика конфлікту в студентській академічній групі

Методика 1. Експрес-оцінка глибини конфлікту (А.М.Бандурка, С.І.Бочарова, Е.В.Землянська). URL: http://psih.pp.ua/04363_6_експрес-оцінка_глибини_конфлікту_а_м_бандурка_с_і_бочарова.html

Методика 2. Експрес-діагностика поведінкового стилю в конфліктній ситуації. URL: <https://www.facebook.com/dytyachyjpsycholog/posts/1280204192175846/>

Методика 3. Експрес-діагностика конфліктостійкості. URL: <https://www.facebook.com/dytyachyjpsycholog/posts/1280204192175846/>

Методика 4. Самооцінка раціональної поведінки у конфлікті. URL: <https://studfile.net/preview/5287904/page:4/>

Методика 5. Самооцінка конструктивної поведінки у конфлікті. URL: <http://weblib.pp.ua/437-samoosenka-konstruktivnogo-povedeniya-22463.html>

Анкета «Я і моя група»

1. Група. Стать (чол., жін.). Вік. Сімейне становище, наявність дітей.
2. Чи отримуєте стипендію?
3. Як Ви вважаєте, що таке колектив?
4. Як Ви вважаєте, чи є колектив у вашій групі?
5. Як Ви вважаєте, що таке друг і що таке товариш?
6. Кого Ви вважаєте в групі своїм другом?
7. З ким би Ви хотіли проживати в одній кімнаті, готуватись до занять, відпочивати?
8. Які риси характеру Ви найбільш цінуєте в інших?
9. Хто Вам найбільш подобається в групі і за що?
10. Хто Вам не подобається в групі і чому?
11. Чи є у Вашій групі неформальні лідери?
12. Чи є в групі ізольовані студенти? Причини їхньої пасивності.
13. Чи є у групі мікро групи? Якою є їхня спрямованість? На якій основі вони склалися?
14. Як Ви вважаєте Ви цікава людина для товаришів?
15. Як Ви вважаєте Вас поважають у групі?
16. Якою є Ваша активність під час занять?
17. На скільки Ви залучені до справ групи?
18. Чи подобається Вам ваша група?
19. Який би Ви запропонували девіз вашої групи?

Вимоги до оформлення доповіді

Час виступу – до 15 хвилин, обсяг – до 0,5 друк. арк. (до 20 тис. знаків).

Текст приймається в редакторі Word for Windows, шрифт – Times New Roman, розмір кегля – 14.

Друкується через 1,5 інтервали; ширина поля ліворуч – 1,5 см, праворуч – 2,5-3 см, знизу – 2,0 см. Обов'язкова нумерація сторінок.

Посередині друкуються прізвища й ініціали авторів, під прізвищами – назва роботи. Через два інтервали друкується основний текст.

Таблиці мають бути пронумеровані й містити назву. Примітки та виноски до таблиці необхідно друкувати безпосередньо під нею.

Розмір шрифту тексту таблиць може бути зменшений (до 8–10 pt).

Перелік застосованих літературних джерел наводять у порядку посилань.

У тексті посилання слід наводити у квадратних дужках цифрами, що відповідають їхнім порядковим номерам у списку. Не допускаються посилання на неопубліковані матеріали. Небажані посилання на підручники, енциклопедії, довідники, інтернет-видання.

Вимоги до оформлення тез**Загальні вимоги**

Текст тез доповідей необхідно подавати у файлах, сформованих у редакторі Microsoft Word.

Основний текст: шрифт – 12, інтервал – 1,25, гарнітура – Times New Roman Cyr.

Формат аркушів А4 (210x297 мм). Відступи: зліва – 2,5 см, справа – 2,5 см, зверху – 2,5 см, знизу – 2,5 см.

Поля дзеркальні.

Колонтитули: зверху – 1,6 см, знизу – 3,2 см.

Сторінки не нумеруються.

Оформлення таблиць

Заголовки таблиць розміщують по центру (кегль шрифту – 12, напівжирний), а нумерація праворуч таблиці курсивом. Розмір шрифтів для набору тексту у таблиці – 10.

Оформлення формул

Формули набирають з використанням редактора Microsoft Equation 3.0. Нумерацію формул проводять в круглих дужках праворуч тексту.

Оформлення рисунків

Рисунки виконуються засобами Microsoft Office або вставляються у публікацію у растрових форматах TFF, РСХ, BMP з роздільною здатністю 300 dpi. Написи під рисунками виконуються шрифтом гарнітури Times New Roman Cyr 12 кеглем. Рисунки, виконані засобами Microsoft Word повинні бути згруповані як один об'єкт.

Оформлення посилань та списку використаних джерел

Перелік посилань (не більше чотирьох джерел) подається в кінці публікації курсивом (слово «Література»). В тексті тез посилання на використані джерела обов'язкове.

У першому рядку *тез доповіді* вказуються ініціали та прізвища авторів (шрифт напівжирний, 12), справа. Наступний рядок – місце праці авторів (справа). Далі, через рядок, назва доповіді великими літерами (шрифт – 14, напівжирний), по центру. Через рядок – основний текст доповіді.

Вимоги до оформлення статті

Перш ніж подати статтю до друку уважно прочитайте вимоги та неухильно їх дотримуйтесь. У публікації повинні відповідати поля, шрифт, інтервал, структурні елементи, список використаної літератури тощо.

Набір тексту статті здійснюється у форматі Microsoft Word (*.doc, docx, rtf), на папері формату А 4 (книжковий), береги скрізь по 2,5 см., вирівнювання по ширині, абзац – 1,25, шрифт 14 TNR, через 1,5 інтервали.

НЕ: користуйтеся для форматування тексту пробілами, табуляцією й автоматичним переносом; ставте переноси вручну; використовуйте колонтитули, зноски та автоматичні перекладачі.

Обсяг статті – 8–20 аркушів (до 40 000 знаків із пробілами). Мінімальний обсяг основного тексту (без анотації, ключових слів і літератури) від 8 сторінок.

Згідно Постанови Президії ВАК України № 7–05/1 від 15.01.2003 року «Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліку ВАК України», а також ДСТУ 7152:2010 «Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках» до друку приймаються лише статті, де присутні необхідні елементи:

1. УДК. Кожній новій статті присвоюється своя УДК. Надається довідково-бібліографічним відділом бібліотеки ВНЗ, де ви працюєте. За правильність надання УДК несуть відповідальність працівники бібліотеки.

2. Відомості про автора (ів) – прізвище та ім'я (мовою публікації).

3. Вчене звання, вчений ступінь, посада, професія – подається за скороченою формою згідно ДСТУ 3582-97: <https://kis.mon.gov.ua/sites/default/files/stup.pdf>, а також Бюлетеню ВАК України, № 10, 2010 (див. табл. 3, с. 8) та за правилами ділової української мови, місце роботи – вказується повністю, адреса, назва країни, e-mail: особиста або робоча (мовою публікації).

4. Назва статті (мовою публікації).

5. Анотація (мовою публікації) обсягом не менш як 1800 знаків (наказ МОН України «Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України» № 32 від 15.01.2018 р.).

В анотації чи в основному тексті потрібно позначити вид публікації (наприклад, що стаття є оглядовою, науково-методичною, аналітичною, дослідною, практичною, інформаційною тощо) (наказ МОН України «Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України» № 32 від 15.01.2018 р.).

6. Ключові слова: 5–8 слів чи словосполучень (мовою публікації).

7. Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливим науковими чи практичними завданнями.

8. Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення

невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття.

9. Формулювання цілей статті (постановка завдання).

10. Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

11. Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Текст має бути уважно вичитаний і перевірений. Статті друкуються в авторській редакції. Відповідальність за допущені помилки та неточності несуть автори публікацій.

12. Список використаної літератури розміщують у кінці статті за порядком цитування. Дотримуйтесь встановленим вимогам щодо оформлення літератури (ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» <http://lib.pu.if.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>). Джерела подаються у квадратних дужках [1, с. 3].

Посилання на роботи, що не публікувались неприпустиме. Для нумерації використовуйте список. Не ставте цифри вручну та не оформлюйте літературу в таблиці.

13. Знак охорони авторського права (ДСТУ 4861 «Видання. Вихідні відомості» п. 7.1.1.7) розміщують унизу першої сторінки публікації (© Кучер С., 2018).

Таблиці, формули, ілюстрації повинні бути з арабською нумерацією (Бюллетень ВАК України. – 2007. – № 6. – С. 12–13).

Увага! Незалежно від наукового ступеня, звання, посади до статті додається внутрішня рецензія, завірена підписом і печаткою начальника відділу кадрів навчального закладу. Наукові публікації також проходять незалежне рецензування.

Російською мовою

14. Відомості про автора (ів) – прізвище та ім'я.

15. Вчене звання, вчений ступінь, посада, професія, місце роботи, адреса, назва країни, e-mail: особиста або робоча.

16. Назва публікації.

17. Резюме обсягом не менш 1800 знаків (наказ МОН України № 32 від 15.01.2018).

18. Ключові слова.

Англійською мовою

19. Відомості про автора (ів) – прізвище та ім'я.

20. Вчене звання, вчений ступінь, посада, професія, місце роботи, адреса, назва країни, e-mail: особиста або робоча.

21. Назва публікації.

22. Анотація (Summary) має містити 500 символів (70 слів або 7–8 рядків).

23. Реферат (Abstract) має бути не менш як 1800 знаків (наказ МОН України № 32 від 15.01.2018) до 2800 знаків. Його структура включає в себе всі елементи, що повинні бути у статті (Постанова Президії ВАК України № 7–05/1 від 15.01.2003 р.): 1) постановка проблеми... (Introduction); 2) аналіз останніх досліджень і публікацій... (Analysis of publications); 3) формулювання цілей статті (постановка завдання) (Purpose); 4) виклад основного матеріалу дослідження... (Results); 5) висновки... (Conclusion).

24. Ключові слова (Keywords).

25. Список використаної літератури (References) оформлюється за міжнародним бібліографічним стандартом АРА (Американська психологічна асоціація): <http://www.bibme.org/citation-guide/APA/book>). З прикладами оформлення можна ознайомитися на сайті: <http://psychling.phdpu.edu.ua/images/recenzent/Oformlenya%20literatyru.pdf>.

Можна скористатися online-сервісами для складання бібліографічних посилань: 1) <https://www.citationmachine.net>; 2) <https://www.bibme.org>; 3) <https://www.citethisforme.com>; 4) <https://vak.in.ua>.

Для транслітерації літератури з державної мови на латинку пропонуємо скористатися сервісом <http://translit.kh.ua/?passport#lat/passport>, а з російської – <http://ru.translit.net/?account=mvd>. Іншомовні видання перекладу підлягають.

26. Згідно ДСТУ 7152:2010 вказують ініціали і прізвище перекладача (переклав на англ. А. Петров – вчене звання, вчений ступінь, посада, професія, місце роботи).

Рецензія
керівника виробничої асистентської та науково-дослідної практичної
підготовки на лекційне, практичне, семінарське заняття

здобувача _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

з дисципліни _____
(назва дисципліни)

на тему _____ ,

проведеного в групі _____ «__» _____ 20__ р.

У рецензії вказати:

1. Наявність плану-конспекту семінарського (практичного) заняття.
2. Визначеність мети, завдань заняття, достатня вмотивованість діяльності здобувачів.
3. Відповідність змісту заняття програмі навчального курсу.
4. Форма проведення заняття.
5. Форми оцінки знань, умінь та навичок здобувачів під час проведення заняття. Доцільність їх застосування.
6. Використання прийомів активізації пізнавально-пошукової діяльності здобувачів.
7. Спрямованість заняття на самостійну роботу здобувачів.
8. Особливості стилю педагогічної взаємодії зі здобувачами.
9. Оцінка ефективності проведеного заняття.
10. Побажання та зауваження.

Керівник виробничої асистентської та науково-дослідної практики _____
(підпис)

Дата _____

**ВІДОМІСТЬ-ХАРАКТЕРИСТИКА (з практичної підготовки)
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки (Педагогіка вищої школи)
денної (заочної) форми навчання
(підкреслити)**

прізвище, ініціали магістранта

факультету гуманітарної та економічної освіти, який(а) проходив(ла) виробничу асистентську та науково-дослідну практичну підготовку на базі ДВНЗ «ДДПУ» з «__» _____ 20__ р. по «__» _____ 20__ р.

Під час проходження практичної підготовки була виконана наступна робота:

1. Підготовлено лекції: _____

3. Підготовлено практичні заняття: _____

4. Підготовлено кураторські години: _____

5. Результати науково-дослідної роботи: подано та прийнято до друку статтю «_____» (Збірник наукових праць «_____») або підготовлено доповідь на науково-практичну конференцію ДВНЗ «ДДПУ» «_____» .

6. Загальна характеристика діяльності магістра-практиканта: _____

1. Методист з психології _____ / _____
оцінка підпис прізвище, ініціали

2. Методист зі спеціальності _____ / _____
оцінка підпис прізвище, ініціали

Загальна оцінка за практику _____ / _____
оцінка підпис прізвище, ініціали

Декан факультету _____ / _____
М.П. підпис прізвище, ініціали

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Буяльська Т.Б., Прищак М.Д., Мацко Л.А. Робота кураторів академічних груп у вищому навчальному закладі. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/icgn/бмацко_робкураторив_академгруп/index.html.
2. Кобаль В.І. Методика викладання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Мукачево: Вид-во МДУ, 2016. 203 с.
3. Малихін О.В., Павленко І.Г., Лаврентьєва О.О., Матукова Г.І. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: КНТ, 2014. 262 с.
4. Методичні рекомендації до професійної (асистентської) практики студентів ОР «магістр» галузі знань 11 «Математика та статистика» (спеціальність 111 «Математика») і 12 «Інформаційні технології» (спеціальність 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології») / О. С.Литвин, Т.І.Носенко, В.В.Прошкін. Київ: Вид-во КУБГ, 2017. 43 с.
5. Фенцик О.М. Асистентська практика: методичні рекомендації до організації та проведення практики для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 013 Початкова освіта. Мукачево: МДУ, 2016. 37 с.
6. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. 2-е видання, доповн. Київ: «Академвидав», 2014. 456 с.

**Методичні вказівки
з практичної підготовки
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки
ВИРОБНИЧА АСИСТЕНТСЬКА
ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНА ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА
Навчально-методичне видання**

Укладачі:

- Коркішко О.Г. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДДПУ;
- Коркішко А.В. – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки вищої школи ДДПУ;
- Сипченко О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки вищої школи ДДПУ;